

PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL

—VENTA: 30 exemplars, 1 peseta. Un número, 5 cèntims.—Sortí el llum los divendres ab tota regularitat.—SUSCRIPCIÓ: Espanya, 1 peseta trimestre, Estranger, 2.—

CONTINUACIÓ DEL EMBOLICH

Los que ara van demunt...

Després anirán devall.

CATALANS... ¡ALERTA!

Ja està vist; los carlins catalans tornan a re-
vivirse. Comensaran ab la romeria al Camp,
que tingué un final digne del acte que 's feya;
se feu després la de la Salut, que acabá tant ó
més malament que la primera; escarmentats de
lo que 's hi passava á l' Ampurdá, n' han pro-
jectats un altra pera tota Catalunya en general,
pensant que las pinyas, repartidas entre molts,
may tocan á tantas cada hu.

Lo pare Turró, carlí de primera forsa é in-
spirador de la romeria, ha tingut á be dir en un
artícle de quatre columnas que ha publicat re-
ferent á l' acte aludit, «que tots los que no pro-
clamin lo regnat social de Jesucrist, estarán de
més en la romeria.»

Vaja, que tots los catòlics que no son car-
lins, ja per endeavant me 's hi plantan lo xasco
pels bigotis.

Sapigué es que aixó de proclamar lo regnat
social de Jesucrist, dit per un carlí, equival á
dir de lo Carles VII, y com ademés la dita ro-
meria 's fa pera protestar una vegada més con-
tra 'l liberalisme y 's ideals moderns, que vinga
l' carga de més barra y menos vergonya á
dir que aquesta no es una manifestació política
á favor del rey de las hungaras.

Sapigué es que todas las romerías que de un
quant temps se fan á Espanya, no son més que
manifestacions purament carlistas tapadas ab la
capa de la religió; sapigué es que 's Centres
catòlics, societats que tothom sab que sols se
hi admeten los carlins, son los que fomentan
més aquestas manifestacions; tothom sab que
aquestas manifestacions son proposadas, orga-
nizadas y portadas á terme per capellans, orga-
nizadores com en Turró y en Bech; tothom sab
que 'l contingent de las romerías está format
per homes que en las passadas guerras civils
anavan per la montanya ab lo trabuch á coll
fent més mal que pedra seca; tothom sab que
los rousseus d' avuy dia son los que desitjarian
veure á tots los liberals rostits en las fogueras
de la santa y homicida inquisició; y tothom
sab, per fi, que las romerías se fan pera donar
un tragala als liberals y fer veure que 's carlins
son alguna cosa.

Donchs si totes las romerías se fan ab las cir-
cunstancias més amunt ditas, ¿podrá haverhi
cap persona de recte é imparcial enteniment y
sentit comú que las aprobi? ¿Podrá haverhi
algú que digui que aquestas son las pacíficas
romerías que 's feyan en lo temps antich? ¿Podrá
haverhi algú que censuri al poble perque
apedrega ó bastoneja, si ho fa en despic dels
ultrages inferits á llurs idees d' emancipació y
abolició de tota mena d' esclavitut ó absolutis-
me? Creyém que no; y ho creyém perque ahrar-
m lo contrari seria fugir de la llógica y del
sentit comú.

Desenganyarse las romerías dels nostres
temps no son pas las dels nostres avis; en aque-
llas hi havia la creencia de la época, apart tota
malicia en favor ó en contra de determinada
personalitat política; aquestas romerías en nos-
tre temps ja no tenen rahó de ser; pero encara
menos y molt menos tenen rahó de ser las ro-
merías d' avuy, en que hi entra la passió política
y no la religiosa; en que s' hi va per com-
promís y no per voluntat; en que hi van pen-
dons ruberats de pestes contra 'l liberalisme y
sous partidaris, perque no goson posarhi lo *Deu
Patria Rey* de la bandera carlista.

Per fi, en la romeria catalana á Lourdes que
té de verificarse lo dimars de la setmana en-
trans, dia 30 d' Agost, nosaltres sols hi veyém
una revista general dels carlins que hi ha en
tota Catalunya, pera tindre coneixement de las
forças de que poden disposar en nostre ayma-
díssim país; romerías com la del 30 d' Agost
son purament carlistas, atenintnos al artícle
publicat per mossen Turró; si las autoritats
civils de Catalunya donan permís pera fer la tal
romeria purament carlista, segons se pot veure
llegit lo *Setmanari de Figueras* del dia 6 del
corrent, y no saben prevenirse pera evitar los
perills que tal acte pugá portar, ellas, y ellas
solas, serán responsables dels feits desagrada-
bles que poden succehir quan los llops carlins,
satisfeits de sas hassanyas, passin de retorn cap
á sos caus.

Jo

TACTICA DE CARLI

No sabem si alguns ánima de cantí ó la ma-
teixa redacció de *Lo Crit de la Patria*, ó si
per lo contrari algun amic nostre, —siga qui
vulga li agrahim, —va servirse enviarnos pel
correu interior á últims de la setmana passada
dos dels derrers números del *tradicionalis-
tissim* periódich que acabém de anomenar.

Repasats de cop d' ull, vegerem un senyal
ab llapis vermell en d' ells números enviats,
y llegint alló vegerem que *Lo Crit* deya que
s' havia donat de que nosaltres deyam que
següa fent lo sort en l' assumpto del rector de
Sant Llorens de Hortons, y que ja podiam
comensar á bufar.

«Caratus, home! ¡Be li ha costat d' adonarse!
¡Ja era hora!

Com no li tenim res que dir, per ara, fins
que vosté contrari, lo que fem es canviarhi ab
lo present número un exemplar del 312 y un
altre del 316 pera que proxiar ab la cus espar-
tarse las moscas de las mateixas orellas en que
tant li costa de sentir lo que no li conve.

Y ja veurá quan de joch donará la moralitat
del rector d' Hortons, y sobre tot la *caritat
evangélica* (no t' arrossis) ab que fou perdonat
(nosaltres creyém que engallinat) l' inex-
pert autor d' una carta publicada en nostre
periódich.

Suposa *l' Crit* que aquest assumpto es brut
pera nosaltres.

Donchs si vol prendrehi carias tapis lo nas, que
si no ho fa, verá perque ja estaré aqilostat á
viure en miy de las inmundicias carcolísticas,
que serán las que surtirán á relubrir *ad ma-
yorem Dei gloriam* desseguida que posém fil á la
agulla.

Brut ja ho es l' assumpto; de qui es la bruticia,
y 'ntrá veyant tan bon punt com posém
á estendre sotanas al sol.

Apa, contesti, que ho esperém ab desitj.

LOS PETITS PARES DE LA PA. NXA

*****

COMEDIA POLÍTICA - SOCIAL EN 5 CUADROS

*****

(Continuació)

CUADRO TERCER

Lo GRAN TALENT. ¡S' aprova la circular que acaba de
llegir lo Noy Macó!

Es MANIJA. Me sembla que resulta poch determinat
l' objecte y un xich massa restringit l' esport d' ella.
Lo GRAN TALENT. Si vostre 'l vol determinar millor, ja
pot ferho.

Es MANIJA. Oh! jo no se explicarme... Pero m' sembla
que... Es á dir, jo voldria que fos una cosa ben am-
plia, que tothom hi prengues part, y 's poguessen arribar
á la unió de tots los treballadors. No se si m' ex-
plico.

Lo GRAN TALENT. Es tant difícil lo que vosté diu, que
no 'l puch entendre. Y permetim: ¿quina representa-
ció té vosté?

Es MANIJA. Jo cap. Á mi 'm va convidar lo Noy Macó.
Es CARLÍ. Aixó es perdre 'l temps. Jo demano que se
aprovi tal com está la circular; mentre no hi hagi
rajons més atendibles en contra. Las representacions
ja 's farán efectivas y formals després.

Lo GRAN TALENT. Jo no necessito que ningú fassi de
president, allá ahont jo 'n sigut. *(Gran murmur.)* Se
aproba la circular.

Tots. Aprobada.

Lo GRAN TALENT. Se creu que la época de la gran Ex-
posició Universal es la mellor pera la celebració de
tan transcendental acte!

Tots. Sí, sí...
Lo GRAN TALENT. Lo Noy Macó llegirà ara la llista de
las personas y colectivitat que se pensa convidar.

Lo Noy Macó. *(Llegint.)* «Personales: Los directores
dels diaris de Barcelona, los presidents dels Ateneus
los catedráticos de ciencias morales y políticas; los pre-
sidents dels Fomentos de la Producción española; los de
las Económicas d' Amigos del País; lo señor
Bosch y Labrés, los Excmo. Sres. Emili Castelar, P. y
M. Sagasta, Salmerón...»

Es ZORAYA. ¡Y tenen confiança en que aquestos se-
nyors vinguin al Congrés!

Lo Noy Macó. No. Aixó 's fa per deferencia, mes
que per altre cosa. Ademés tots eils ens han 'promes
fer quan puguin per la classe treballadora, y al menys
que veigin que 's ne recordem...»

Es ZORAYA. Be, si es per aixó...
Lo GRAN TALENT. ¡Volen fer lo favor de no interrom-
pre!... Segueixi llegint, Noy Macó.

Lo Noy Macó. *(Llegint.)* «En Gabriel Rodríguez...»
Lo GRAN TALENT. Aquest no pot ser, que 's libre-cambis-
ta... Y me estranya, francament, que 's en-
micha de...

Varios de la colla. *(Cridant.)* Fuera! Fuera!...
Lo Noy Macó. Dispensin, señores. Jo 's havia posat com
á economista y entré en aquestas cosas, pero si no
conve... ja que esborrat. *(Disposante á llegir.)* «En
Roc...»

Lo VALER. *(Interrompent.)* Be, no cal llegirho tota. Ja
ho donem per sabut, totas las notabilitats. Aprobada!
Veyam, ¿quinas societats hi ha en llista...

Lo Noy Macó. La llista de las societats es molt llarga, y
no donaré sols un resum. Todas las cooperativas, cer-
tas classes de vapor y del partit obrer, centros indus-
trials, marítims, de instrucció, asociaciones benéficas,
y en fi, todas las de arts y oficios que estigan conformes
en nostre programa...

Es PIGAT. ¿Que s' hi compranen las anarquistas...?

Lo Noy Macó. No, la comissió ha considerat que las
societats que protestan de tots los governos, que no
admeten cap mena de partit polítich, que portan sas
diferéncies extremes de traball, de males d' avuy, sola
delirant per una societat imaginaria que no existe...

Es PIGAT. Está bé, está bé... No necessito més expli-
caciones.

Es MANIJA. Donchs, per mi no está bé. Jo crech que si
no 's dona entrada á las colectivitats que 's diuen
anarquistas, hi faltará una part molt importantíssima
del socialisme, tindrán rahó en rebutar lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

Lo GRAN TALENT. *(Tocant la campaneta.)* ¡Ja veurá, lo qui
no tingui bé en nostres procediments, no pot en bona
lógica ser entre nosaltres, so pena de fer infructuosas
totes nostres propostes. Los qui no s' comuniquen per
las desgracias de nostra patria, que cerquen lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

Lo GRAN TALENT. *(Tocant la campaneta.)* ¡Ja veurá, lo qui
no tingui bé en nostres procediments, no pot en bona
lógica ser entre nosaltres, so pena de fer infructuosas
totes nostres propostes. Los qui no s' comuniquen per
las desgracias de nostra patria, que cerquen lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

Lo GRAN TALENT. *(Tocant la campaneta.)* ¡Ja veurá, lo qui
no tingui bé en nostres procediments, no pot en bona
lógica ser entre nosaltres, so pena de fer infructuosas
totes nostres propostes. Los qui no s' comuniquen per
las desgracias de nostra patria, que cerquen lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

Lo GRAN TALENT. *(Tocant la campaneta.)* ¡Ja veurá, lo qui
no tingui bé en nostres procediments, no pot en bona
lógica ser entre nosaltres, so pena de fer infructuosas
totes nostres propostes. Los qui no s' comuniquen per
las desgracias de nostra patria, que cerquen lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

Lo GRAN TALENT. *(Tocant la campaneta.)* ¡Ja veurá, lo qui
no tingui bé en nostres procediments, no pot en bona
lógica ser entre nosaltres, so pena de fer infructuosas
totes nostres propostes. Los qui no s' comuniquen per
las desgracias de nostra patria, que cerquen lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

Lo GRAN TALENT. *(Tocant la campaneta.)* ¡Ja veurá, lo qui
no tingui bé en nostres procediments, no pot en bona
lógica ser entre nosaltres, so pena de fer infructuosas
totes nostres propostes. Los qui no s' comuniquen per
las desgracias de nostra patria, que cerquen lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

Lo GRAN TALENT. *(Tocant la campaneta.)* ¡Ja veurá, lo qui
no tingui bé en nostres procediments, no pot en bona
lógica ser entre nosaltres, so pena de fer infructuosas
totes nostres propostes. Los qui no s' comuniquen per
las desgracias de nostra patria, que cerquen lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

Lo GRAN TALENT. *(Tocant la campaneta.)* ¡Ja veurá, lo qui
no tingui bé en nostres procediments, no pot en bona
lógica ser entre nosaltres, so pena de fer infructuosas
totes nostres propostes. Los qui no s' comuniquen per
las desgracias de nostra patria, que cerquen lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

Lo GRAN TALENT. *(Tocant la campaneta.)* ¡Ja veurá, lo qui
no tingui bé en nostres procediments, no pot en bona
lógica ser entre nosaltres, so pena de fer infructuosas
totes nostres propostes. Los qui no s' comuniquen per
las desgracias de nostra patria, que cerquen lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

Lo GRAN TALENT. *(Tocant la campaneta.)* ¡Ja veurá, lo qui
no tingui bé en nostres procediments, no pot en bona
lógica ser entre nosaltres, so pena de fer infructuosas
totes nostres propostes. Los qui no s' comuniquen per
las desgracias de nostra patria, que cerquen lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

Lo GRAN TALENT. *(Tocant la campaneta.)* ¡Ja veurá, lo qui
no tingui bé en nostres procediments, no pot en bona
lógica ser entre nosaltres, so pena de fer infructuosas
totes nostres propostes. Los qui no s' comuniquen per
las desgracias de nostra patria, que cerquen lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

Lo GRAN TALENT. *(Tocant la campaneta.)* ¡Ja veurá, lo qui
no tingui bé en nostres procediments, no pot en bona
lógica ser entre nosaltres, so pena de fer infructuosas
totes nostres propostes. Los qui no s' comuniquen per
las desgracias de nostra patria, que cerquen lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

Lo GRAN TALENT. *(Tocant la campaneta.)* ¡Ja veurá, lo qui
no tingui bé en nostres procediments, no pot en bona
lógica ser entre nosaltres, so pena de fer infructuosas
totes nostres propostes. Los qui no s' comuniquen per
las desgracias de nostra patria, que cerquen lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

Lo GRAN TALENT. *(Tocant la campaneta.)* ¡Ja veurá, lo qui
no tingui bé en nostres procediments, no pot en bona
lógica ser entre nosaltres, so pena de fer infructuosas
totes nostres propostes. Los qui no s' comuniquen per
las desgracias de nostra patria, que cerquen lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

Lo GRAN TALENT. *(Tocant la campaneta.)* ¡Ja veurá, lo qui
no tingui bé en nostres procediments, no pot en bona
lógica ser entre nosaltres, so pena de fer infructuosas
totes nostres propostes. Los qui no s' comuniquen per
las desgracias de nostra patria, que cerquen lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

Lo GRAN TALENT. *(Tocant la campaneta.)* ¡Ja veurá, lo qui
no tingui bé en nostres procediments, no pot en bona
lógica ser entre nosaltres, so pena de fer infructuosas
totes nostres propostes. Los qui no s' comuniquen per
las desgracias de nostra patria, que cerquen lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

Lo GRAN TALENT. *(Tocant la campaneta.)* ¡Ja veurá, lo qui
no tingui bé en nostres procediments, no pot en bona
lógica ser entre nosaltres, so pena de fer infructuosas
totes nostres propostes. Los qui no s' comuniquen per
las desgracias de nostra patria, que cerquen lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

Lo GRAN TALENT. *(Tocant la campaneta.)* ¡Ja veurá, lo qui
no tingui bé en nostres procediments, no pot en bona
lógica ser entre nosaltres, so pena de fer infructuosas
totes nostres propostes. Los qui no s' comuniquen per
las desgracias de nostra patria, que cerquen lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

Lo GRAN TALENT. *(Tocant la campaneta.)* ¡Ja veurá, lo qui
no tingui bé en nostres procediments, no pot en bona
lógica ser entre nosaltres, so pena de fer infructuosas
totes nostres propostes. Los qui no s' comuniquen per
las desgracias de nostra patria, que cerquen lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

Lo GRAN TALENT. *(Tocant la campaneta.)* ¡Ja veurá, lo qui
no tingui bé en nostres procediments, no pot en bona
lógica ser entre nosaltres, so pena de fer infructuosas
totes nostres propostes. Los qui no s' comuniquen per
las desgracias de nostra patria, que cerquen lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

Lo GRAN TALENT. *(Tocant la campaneta.)* ¡Ja veurá, lo qui
no tingui bé en nostres procediments, no pot en bona
lógica ser entre nosaltres, so pena de fer infructuosas
totes nostres propostes. Los qui no s' comuniquen per
las desgracias de nostra patria, que cerquen lo que 'l
Congrés fassé. Y jo que veig 'l límit de tots los traba-
lladors, y que no m' espanta cap idea, dich que, fer-
riam molt bé... al menys jo ho crech així.

CARTAS DE FORA

*****

SR. DIRECTOR DE LA TRAMONTANA.

Reus 22 Agost de 1887.

Agafó la ploma per manifestarvos que també
á la ciutat esforçada de Prim, Fortuny, Mates
y altres grans homes (com diuen alguns an-
tichs), també progressem á lo cranch pera imitar
las costums de la patria.

Al motiu de ser sant Magí, la part de la po-
blació coneguda per *La Isla*, la qual lo té per
patró... *Pechiche*, ha fet lo barri. Aixó no té
res de particular; lo xocant es que ab tal motiu
se vessaren de capellas los carrers més centrichs
del barri, y s'abecá quí las ha construidas! La
major part dels que ho preñian ab més em-
penyo son aquells que poch anys fa eran dels
que mes cridavan, y que avuy encara renegan
de tot menys del seu *illustre jefe*, aquell senyor
que 's vol fer felissos com mucha caballeria,
artilleria, guardia civil, etc., etc.

Peró no desdir de la cultura patria hi ha
hagut cos d' homes y de noys, canyanys pera
divertirse: 's richs á costs dels noys dels pobres;
y altres barbaritats, inclús ayga benèdida,
missas y demes especies místicas capassas de
competir ab lo poble més carlí. ¡Y pensar que
vivim en los últims del siglo xix! y en una

població lliberal, fins al moll dels ossos! Quanta hipocresia, quanta farsa!

Perquè no hi faltés res hi hagué un ball mul·liat per fi de festa.

MOSSEN VILELLA

Masquefa, Agost de 1887.

Molt Sr. meu: Pocas són les notícies d'interès que d'aquesta població puch donar-li, com vostè demana, perquè aquí tenim un reverent dels que saben nadar i guardar la roba; es a dir, que fa la seva i procura estar bé ab tothom, evitant compromisos inútils.

Mes una vegada agafada la ploma, aprofito l'ocasió pera donar-li notícia de que farà unas quatre ó cinch setmanas va morir un tal Anton Solies, fill de Masquefa, carlí de totes dues guerres civils i assistent de mossen Benet la primera.

Lo tal Solies, home de confiança del reverent cabecilla, ne conta d'ell a la alsada d'un campanar, que provan fins a quin punt era despreocupat aquell que volia fer crevents als demés. Allà va la següent anècdota, que contava l'tal Solies com rigorosament històrica:

Se jugavan los quartos entre uns quants cabecillas a la rectoria de Turá, y mossen Benet perdia d'una manera desesperada. Cada renech que llensava l'reverent era capàs de tapar lo sol. Per últim fa una posta de tots los diners que li quedavan, y diu: —Si ara perdo, vos descobriré un gran secret de la religió.—Va perdre, efectivament, y dubta algun rato pera descobrir lo secret. Mes apremiat per la concurrència a cumplir sa promesa, digué luego ab defensa: —Donchs lo gran secret de la religió es que no hi ha purgatori, y que sense purgatori lo clero no podria viure.

Disposi de son afectísim.—Lo Correspondent.

Bresca, Gerri 22 Agost de 1887.

Molt Sr. meu: Los dias primers del present mes celebrá la vehina vila de Gerri la seva tradicional festa major. Com los demés anys, enguany estigue molt lluhida, y tot hauria anat a las mil maravellas sino hagués sigut lo rector D. Vicents Tellosa, que s'mostrá molt imperiós y molt exigent.

Mossen Tellosa demana al Ajuntament que l'extimis de pagar la contribució de consums, y dita corporació, obrant ab justicia, se negá a donar tal privilegi. Y ja tenim al rector ab un pam de mala cara y retaxiat fins al cap-de-munt, dihent desde la trona a sos feligresos que aquest any no hi hauria festa major, y que per aquells dias ja podian treballar sens temor de condemnarse.

L'alcalde primer D. Victoriano Dorá, que es un gat dels frares, en nom del Ajuntament y dels vehins de Gerri publicá un bando fent saber que hi hauria festa major, per més que pesés al rector Sr. Tellosa, y pera donar exemple llogá una bona orquesta, y endevant las atxes.

Mentres tant lo mossen se donavan a tots los dimonis, y exigí cinch duros de las funcions de iglesia, a pesar de no haberse fet pagar may ditas funcions. No cal dir que l'Ajuntament se nega del tot a satisfier tal exigencia, y que l'reverent se quedá ab las ganas de cobrar las vint y cinch pesetas.

Si cremat estava abans, més ho estigué després, y pera avenjar-se del Ajuntament y dels seus feligresos, amagá l'patró de la vila, sant Feliu, y se n'aná fora de Gerri.

Ja tenim als beatos, beatos y fanáticos (perque, encara que poch, també n'hi han) anant al temple; mes quanta fou sa sorpresa al trobarse a laitar lo venerat sant Feliu, patró de la vila! Ja l's tenim preguntant, indagant, mes lo sant no apareixia. Si vossé, Sr. Director, hi hagués sigut, hauria sentit el pregoner anunciant per tota la vila que s'donarian quatre rals de trobas als que presentessin ó donguessin noticia de sant Feliu. No obstant lo sant no aparegué fins que sembla que s'pogué averiguar que estava ben guardat en una especie de calabotto lo mateix que si s'tractés d'un delinqüent en aquell nefast temps de la Inquisició.

Ara bé, no es veritat que D. Vicents Tellosa, rector de Gerri de la Sal, es un modelo de rector, y compleix estrictament ab lo que manava son mestre?

Sens més per avuy se ofereix s. s. y amich.

A. DE R.

Aixó dels tarugos de fusta pera empedar Barcelona, sufrirá actualment un compás de espera.

Veyent los partidaris dels tarugos sense subasta que la opinió publica s'havia manifestat massa clarament en contra, han presentat, y se ha aprobat pel municipi, una proposició que dona llargas al assumpto, pera estudiarlo més detingudament.

Podrá semblar als barcelonins un xich agafada pels cabells la idea de tenirse encara d'estudiar una qüestió que ja fa tants mesos se volia donar per resolta, mes lo cas no té res de particular, porque tractante d'administrar quartos que no son propis dels administradors, d'aquestas y més sonadas se'n veuhen tots los dias y se'n troban a cada pas.

Ara sols falta que'l vehinat se prengui interés en l'assumpo, y a pesar de las llargas podran evitarse las enagollinas.

Lo ministre d'Hisenda de Servia ha fet conficar los bens de son antecesor per trobar que havia fet una malversació de fondos públics.

[Y que están arrastrats en aquell país!]

Aquí a Espanya lo ministre nou n'hauria fet doble del ministre antich, y tots haurian quedat ben contents y satisfeits de son obrar.

[Visca la moralitat administrativa!]

A San Sebastián, poble ahont passa l'estru la aristocracia de Madrid, s'hi jugava descaradament.

Visita aquell cassino lo president del Consell de ministres y l'ministre de Gracia y Justicia, y pera fer un cop d'efecte se mana que'l jutjat instruis proces sobre'lloch.

Y s'incóa la causa núm. 313 per motiu de joch.

Y després de tanta falornia, ara resulta que s'ha autorisat lliurement lo bacarrat, joch pitjor que la ruleta, y que s'tolerarán los que s'toleran a Biarritz.

Si s'hagués tractat d'algun set y mitj de taberna, prou s'hauria castigat de valent als jugadors.

Mes ara que s'tracta de gent de Madrid, ahont la immoralitat delloch...

Ja veurá, Sr. Fiscal, descansí, que a mi'm rebenta ferlo treballar.

Los monárquichs d'avuy estan molt coloyts, porque al passejar-se la seva reina regent per Hernani, lo cabecilla carca Valdespina, un dels grossos de la cort del rey de las húngaras, va treure lo barret ab cortesia.

Una de dos.

O l's que d'aixó s'alegran no creuhen que los carlins sigan saludat.

O s'contentan ab qualsevol ximpleria constitucional.

Un diputat de Mejich ha descubert una herba que hipnotisa, es a dir, que la dormit.

Ja se'n pot tornar al llit aquell mestre ab son descubrimient.

Aquí fa temps que tenim en Sagasta, que sab molt be lo que més fa dormitio.

Ser ministre.

Actualitats gloriosas del fusionisme.

Trasatlántic.—Tabacos.—Governador de Cádiz Zabalza.—Envio de diners de Cuba a personalitats de Madrid.—Tolerancia oficial del bacarrat a San Sebastián.—Y tarugos de Barcelona.

Ab un centau de tot aixó n'hi hauria pera fer caure govern e instituciones que ho toleressin.

Si l's governats tinguessin un pel de decencia y vergonya pública.

Durant la setmana que acaba de transcorre, s'ha perdut lo compte de las vegadas que s'ha desmentit y tornat a confirmar que en Ruiz

Zorrilla primer estava preparant lo gran cop revolucionari, y després que s' retirava a la vida privada.

La congoixa de nostres monárquichs no es pera descrita, no més que sentint lo nom del emigrat de París.

Y sempre s'fan mils castells a l'avre pel temor de trobarse en Ruiz Zorrilla a l'olla del presupost.

Que es la entranya en que més se desarrolla la sensibilitat dels polítics.

Per fi'l general Salamanca ha sigut rellevat del mando de Cuba, abans d'haver comenat la centinella.

Es un nou procediment militar que, si es aplicable a general, may será de moda entre quints.

La opinió de Cuba diuhen que era favorable a la anada a aquella isla d'en Salamanca, confiant que pel soroll mogut per dit senyor ab las promesas de moralisar aquella administració, podian esperar d'ell que fes lo que allí ningú s'ha atrevit a fer: Acabar ab lo bandolerisme d'oficina.

Y en Salamanca ha tingut la sort de que no l' deixessin comensar.

Y aixís pot dir ben alt que ell ho hauria moralisat tot, sens que ningú'l puga contradir ab exit.

Puig que no li han donat temps pera seguir las pujadas de tants d'altres.

Que embarcans plens de bons propósitos, han tornat deixantlo igual que ho trobaren.

En Planas, lo celebre gerent de la companyia de carrils de Tarragona, Barcelona y Fransa, es digne d'anar al cel encara que siga ab calsetots y mànegas de camisa.

Per la romeria a Lourdes ha fet gran rebaixa de preus pel bestia que te de tragar, y l'import total del tren de fardos piadosos l'entregará al rector de Cerbere pera aixecar una iglesia.

Aquí'l s'abatot no es lo Sr. Planas.

Sino la Companyia que aixís se deixa pujar a las barbas la generosa devoció del seu gerent.

Al rey Carlets lo del As d'oros l'han xiutat en varias ciutats d'America, per ahont actualment procura orientar sa carcauda majestat.

Y l's carlins d'Espanya parlan dels grans trafecs del rey dels tanocs.

Que conta totes sas victorias per altres tantas corredissas devant del enemich.

Després de prou tripijochs y angunia, a Bulgaria han lograt per fi trobar rey nou y llamant que s' disposi a ferlos felissos.

Y tot just ha prés possessió del empleo, y ja s'parla d'atentats preparats contra sa persona.

Y s'tem que acabi més malament que un rosari de la aurora.

Aquest ofici ha passat ja de moda, y l's que en plantin nous establiments may hi podran fer carrera.

Prou treballs que passen los antichs en sostenir.

Diu una parte telegráhic d'última hora, que las estates descubertas en las aduanas de Cuba superó a tot quan puga imaginarse.

Aixó no es cert.

Ja la molt temps que'l poble creu capasso de tot a certs empleas.

Per la Exposició universal, proposo una gran solemnitat: que s'coloquin segonas pedras a tot arreu ahont se n'han posat de primeras.

Y aixís en una altra solemnitat posent las terceras, y després las quartras, etc., d'aquí a un miler de sigles potser veurim acabados algunas obras destinadas a dormir per tota una eternitat.

Apa, Sr. Rius y Tauler, disposi a secundar aquesta pedregada que li proposo.

Lo director de El País de Madrid, ha entrat a la presó per una de las denuncias d'aquest coléga.

Vagi per las escapadas de Ratas que cada dia se registran.

23

Lo de Cuba s'ha resolt definitivament per ara... no resolent res.

Continuarà allí lo general que actualment desempunya l'arrech ab caràcter d'interi, y ¡visca la interinistat!

Semblá que després de lo d' en Salamanca no se sab á qui carregar aquell pes... De tants que l' desitjan.

23

La gran Expositió universal adelanta ràpidament.

Una vintena d'arquitectes, ab uns sous que fan por, hi están ocupats. De treballadors no'n parlem. Tocan tres soldats per cada general.

UNA ROMERIA

***

Set dotzenas de beates, vint parells de capellans, mitja grossa de carlins, deu freres dels retrats y una docena d'ajalateras, que formen junts un total de cap parsons y molts ayes, dios tres mistich n'han pujat, y ab crits de Ruya el inferno sens mirar los brams que ella fan, cap á Lourdes s'encaminan portant la fe al punt de dalt, que n' es la prenda divina per grans miracles trobar, que torna la veu als cegues, fer que la sortis sentia... de nas, y que s' longuin com bolados los gepa que allí s' portaran.

Ja han arribat á la ermita, ja la devoció s' compliu en ballar cada sardana, seguidilla ó contrapàs, que al mateix Cristó li aixequi l' amor al próxim ben ait, quedant romera y romeras contents d' haver practicat exercicis de... heresia, quan la devoció, veniant, á tres pliegats dona gust sens mirar sexe ni edat, lo mateix á capellaters, á freres y carca-mats, que á las Fillas de Maria, Teresas, Patules, rapis de sagristia y d' aigües, igual que 's del ajalal' tant en masclles com femelles, fontos felissos á raig perque la divina gracia se 's hi cau garras avall, tot procurant que la festa, feta ab fins de gran puer, dongui fruita á benechir dintre nou mesos cabala.

Ja se'n surtan cap á casa tot cofoyos y mal menat, cridant cad' un més que setze, perque com de Deu la sanch-agrada á tots es rich manas, masss l' colze han aixecat fent funcions de penitencia, y cridan com una carraus ab unas veus de granota, que de lluny ja s' veu ben clar que 'l que menas sab de lletra fa més casca que un literat. Ab tant d' entusiasme mistich y tanta farúin al cap, quan van pera entrar á un poble que passa per liberal... ¡ay nillats de Jesuístas! ¡valgam sant Gil y sant Blay! cada crit de ¡visca en Carlot! y 'l Papa-rey dels romans y l' Inquisició tan zanta, y ¡morin los liberals! y 's flama-zons y 's que diuen que 'l pensament no es esclau, s' erra allí cada taboia que s' hi poden buca llogar bancha, cadiras y pedrisos, fins que al fi los insultats van á buscar las escumbras y me las clavan pel cap dels fumats y las someras, que llavors s' espantan tant, que ja no s' ven de Deu ni de sant Gil ni sant Blay, sino que ab la fe á las cemas corren com desaperpats, fins que ja ni parlar senten de rassa de liberal, perque 'l nom ja 's encaperra y 'l hi fa sortir vandanches.

Si tals son las romerias, ja 'ns podem felicitar per la que avuy se prepara, ja que ella divertirá als pobles per ell' abont passí, y un cop més recordem probat que en nostra terra d' Espanya, malgrat los governs tirans que la deshonran y aterran, no ha pogut may ni podrá

F' esquerós carcernderisme dominar als ciutadans, perque tot pot abont las nie 'l amor á la llibertat es muralla inexpugnable, ja que no hi calien assalts, per' lluytar contra las farsas de tots los ensoñanats.

La Sr. Papa Lleó s' acaba de concedir 300 dias d' indulgencia als devots espanyols que vagin al rosari de la aurora, y una indulgencia grossa com un temple, es á dir, plenaria, als pastors que dirigeixin tan saragatescas funcions.

Bon reclam mistich es aixó de las indulgencias pera fer anar devots al rosari de la aurora. Prou me semblá que 'ls convidria més que 'ls donguessin una ampolleta d' arnica.

23

A Linares en un dia hi hagué deu enteros civils per un de catòlich.

Netejant aixís la menjadora del clero, aviat no quedarian carlins ni per remey.

Y comensaria de debó la regeneració d' Espanya.

23

A la barraca grossa de la devoció de Ciudad Real hi han fet posar tres para-rayos pera evitar-se més visitas de llamps, puig Deu feya algun temps que semblava que protegia aquell edifici ab visitas santas, envianthi foch del cel.

¡Ay! trobo que aquestos actes espellifan la religió.

Perque proban que 's religiosos posan més fe ab un parell de manobras que ab la mateixa Providencia.

23

Lo de la catedral de Leon si que té pels.

Puja al cubell sagrat un canonge á pregonar las pastillas de la fe, y sos companys de faldillas negras, pera venjar no se quins agravis rebuts del que en aquell moment parlava per boca del Esperit Sant, uns cantan las peteneras misticas (cant pla) y altres tocan la guitarra sagrada (orga), y cridant que cridarás lo de la trona, ni Deu es capás de treuren 'l aygua clara.

Al últim lo canonge Vitor, que era 'l de la trona, va protestar ab veu de xantre, y baixá furios del cubell del Esperit Sant, deixant als devots ab un pam de nas, la boca oberta y regant de babas la casa de Deu.

¡Tant fou lo que van sorprendre devant de aquestas cosas tan naturals en nostre clero!

23

No es tan sols 'l Ampurdá abont treballan descaradament avuy los carcas.

En molts punts de Catalunya no s' amagan al desitj d' encendre altre cop una guerra civil per poch que pugan.

Las tolerancias d' aquestos governs lliberals de pega que tant contemporisan ab los carlins, es lo que té la culpa dels atreviments d' aquestos moderns bandolers d' Espanya.

23

Lo dia 14 del corrent va tenir lloch á Sant Antoni de Calonge la inscripció purament civil del vol Volney, Progrés y Villacampa, fill del convenyt lliure-pensador Joan Ribot.

Aquest acte representa un tall de gallina menos á 'l oia del ensoñat de Calonge y una topinada més de aygua pera rentar la llana del clatell de las sevas ovelles.

23

Un temporal d' aygua ha inundat la ermita de Fuensanta, á Teruel, y 's sants y las santas, confessorias, evnas de dir missa y fins los draps dolents y desfials de la sagristia han anat á parar al torrent.

¡Quina ocasió més magnífica pera fer un miracle!

Per ca, Ella tossuda en deixar que 's hereties diguin que aixó dels miracles son farsas.

Y ja cal que s' espavili en aprofitar aquestas gangas, sino després ja no hi serà á temps.

23

Lo pendó cap de colla dels pendons que 'l próxim dimars sortiran de Barcelona y Girona pera anar á Lourdes, portará 'l lema de El Liberalismo expocado.

Podrá ser pecat al anarhi, pero 'm sembla que al tornar serà pegat.

Ab los corresponents draps y venas de necessitat carcunda.

23

La festa de Sant Gos y 'l Roch s' ha celebrat ab gran aparat en alguns punts de nostra ciutat y pobles vehins.

Pera ferho ab més propietat, proposo que 'l any vinent hi assisteixen tots los empleats del llas y 'l carretó.

Y tassin sas feynas ab los devots.

23

Nous detalls se poden ategir al crim comés pel rector de Ordegós, de que ja parlavam en nostre número anterior.

No foren los feligrisos aixecats en partida pel reverent los que mataren al infeliz González, sino 'l mateix rector en persona, que dispará sa escopeta per part de darrera al infeliz, atravesantli 's pulmons.

Altres detalls repugnants comesos pel capella s' steigeixen, mes á què cansarse sabent que 's tracta d' un sacerdot desbobcat sense portar brida ni boquis!

Veurém quin castich donaran los tribunals á 'n aquest capellá assesi.

Molt serà que no torni prompte á perdonar pecats y á posar lo cos de Deu en la hostia consagrada.

LA VIUDA

***

Al peu de tumba de llurs guardide que un hosh se troba prop d' un barranch, quan las deu llacs de cada vespre viuda endiada s' hi pot trobar, que, com etge de negre marbre, sens que l' espanti la solista, sombel resta, trista suspira, y convere la tumba té 's ulla clavata.

Per més que tetrich lo tro reuioni, per més que esquiri 'l espay lo llamp, per més que aigi lo vent ab furia, ella á la tumba no falto may.

Tot hom admira á la jove viuda, tot hom encastra constancia tal; mes la tal viuda, si allí may falta, es perque cita té ab un galán.

Ll. MILLÉ

XARADA

Té una tal la Dor dos tres, que quan á tocarla s' posa, m' hi jugo qualsevol cosa que desperta un Au al revés.

J. STARR CHAYAN

TRENGA-CLOSCAS

¡Astres grans!... ¡Alas!...

Combinar aquestas lletres de manera que donguin lo nom d' una arrosula catalana.

P. TORRADELLA Y S.

TERS DE SÍLABAS

Substituir los pichs ab llettras que, llegides horitzo-ntal y verticalment, digan: la primera ratlla, un nom de dona; lo segona, lo que hi ha en algunas cases; y lo tercer, un auell.

MISTERY TMOU

SOLUCIONS

Á LAS CATORCE DEL NÚMERO PASAT

XARADA: — Ma-12-10. LINGÜÍSTIC: — S. Do., Sal. Sda. Olla. Indus. Saldoni. Dulcis. Tidal. Alas. Sil. Sl. I. SOROVITA: — CARAS. GEMOLOGÍA: — Lo sabatí es qui calas pitós.

Barricada.—Tipografía LA ACADEMIA, Bando de la Utreroit, 6

CORRESPONDENCIA ADMINISTRATIVA

J. E. (Malgrat) — Enterats. Ja rebri carta pel correu. J. S. (Pelitruget) — Rebudas 'no pesetas. Envíat lo sallo del Recatí. R. C. (Reus) — No 'n sabem res. C. (Calas) — Rebuda la seva y conformes.